

показники, замовника, проектувальника, підрядників, осіб, відповідальних за здійснення авторського і технічного нагляду, відповідальних за виконання робіт (відображаючи всі поточні зміни).

Висновки. Якщо роботи планують провадити в межах будівельного майданчика, то замовник повинен просто повідомити про це ДАБІ і може не подавати жодних додаткових дозвільних документів. Але, якщо вказані роботи планують здійснювати з винесенням інженерних комунікацій за межі будівельного майданчика та з видаленням зелених насаджень, то замовнику в цьому випадку потрібно буде завчасно подати до ДАБІ декларацію, потім зареєструвати таку декларацію в цьому органі. Зникає необхідність подавати фінансову звітність і засновницькі документи підрядника, тому необхідно визнати, що цей порядок має значно спростити отримання основного документа, який дає право здійснювати будівельні роботи. Отже, ці положення надзвичайно важливі з погляду викоринювання корупції, оскільки вони не залишають чиновникам можливості постійно змінювати свої вимоги, провокуючи в такий спосіб необхідність "домовлятися".

Література

1. Закон України "Про дозвільну систему в господарській діяльності" від 06.09.2005 р., № 2806-IV.
2. Закон України "Про основи містобудування" від 16.11.1992 р., № 2780-XII.
3. Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності" від 17.02.2011 р., № 4052-VI.
4. Закон України "Про планування і забудову територій" від 20.04.2000 р., № 1699-III.
5. Постанова КМУ від 13 квітня 2011 р., № 466.
6. Лист Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 01.09.2009 р., № 22/7-5409.
7. Лист ДАБІ від 01.09.2009 р., № 22/7-5409 "Щодо статусу та обсягів документації проекту підготовчих робіт, що подається відповідно до ст. 281 Закону України "Про планування і забудову територій".

Карняк Я.С., Цогла Т.О. Особенности оформления разрешений на проведение подготовительных и строительных работ

Рассмотрены особенности организации и порядок оформления разрешений на проведение подготовительных и строительных работ, где говорится о праве заказчиков начинать проведение подготовительных (строительных) работ при соблюдении определенных условий. Подтверждение заказчиком права собственности на земельный участок (или права пользования земельным участком), после уведомления в Государственную архитектурно-строительную инспекцию и получения зарегистрированной инспекцией декларации о начале строительных работ.

Ключевые слова: разрешение, подготовительные (строительные) работы, заказчики, права пользования земельным участком.

Karpyak Ya.S., Cogle T.O. Features clearance permits for preparatory and construction works

The features of the organization and procedures for processing permits for preparatory and construction work, which refers to the right of customers to begin preparatory (construction) work under certain conditions. Confirmation of customer ownership of the land (or rights to use land), after notification to the State Architectural and Construction Inspection and get registered by the declaration of the beginning of the construction works.

Keywords: permit preparation (construction) work, customers, the right to use land.

УДК 674.046

Асист. Р.Й. Салдан¹, канд. техн. наук;
доц. Р.О. Козак¹, канд. техн. наук; доц. О.О. Шепелюк¹, канд. техн. наук;
інспектор з якості О.М. Кузьмин²

ВПЛИВ ПРОЦЕСУ ПРОВАРЮВАННЯ ДЕРЕВИНИ БУКА НА КОЛІР СТРУГАНОГО ШПОНУ

Досліджено вплив температури і тривалості проварювання деревини бука на колір струганого шпону. Встановлено, що з підвищенням температури проварювання від 85 до 90 °С та тривалості від 63 до 71 год колір струганого шпону стає темнішим із збільшенням червоних та синіх тонів. З'ясовано, що на показники кольору L* і a* більше впливає тривалість, а на показник b* – температура проварювання.

Ключові слова: бук, струганий шпон, проварювання, тривалість, температура, колір.

Постановка наукової проблеми. Встановлено, що деревина бука в процесі гідротермічного оброблення (ГТОД) змінює свої декоративні властивості й ці властивості істотно залежать від температури та тривалості ГТОД. Однак ці твердження є констатуючими і не містять числових значень, якими можна було б охарактеризувати ці зміни та порівнювати кольори.

Згідно зі стандартним колірним простором CIELab, встановленим Міжнародною комісією з освітлення (Commission Internationale de l'Eclairage (CIE)), який базується на дослідженні природи сприйняття кольору, запропоновано математичну систему вимірювання кольору, яка будь-який колір може описати за параметрами колірному тону – назви кольору, насиченості або частоти кольору та яскравості – відносного місця кольору в ахроматичному ряді.

Колір струганого шпону, який використовують для опорядження поверхонь композиційних матеріалів, після виготовлення відрізняється від природного кольору деревини, з якої його виготовлено. При цьому цей колір істотно змінюється за різних режимів ГТОД і є малодослідженим. Тому, застосовуючи колірні показники системи CIELab, визначення зміни кольору струганого шпону, виготовленого з провареної за різних режимів деревини бука є актуальним.

Матеріали та методи дослідження. Проведення експериментальних досліджень проварювання деревини бука здійснювали у виробничих умовах на підприємстві ПП ТОВ "Укршпон" у місті Києві. Було досліджено 57 букових колод. При цьому температура в проварювальному басейні змінювалась від 85 до 90 °С з градацією 1 °С, тривалість – від 63 до 71 год з градацією 1 год. Після виготовлення струганого шпону з провареної сировини з нього відбирали радіальний шпон, який, на відміну від тангентального, має природно однорідний колір та структуру по всій поверхні. За допомогою портативного спектроколориметра MINOLTA CHROMA-METER CR-410 на поверхні шпону в шести точках реєструвалися параметри кольору. Для вимірювання і порівняння колірних показників застосовано колірний простір CIELab, в якому прийнято основні позначення: L* – яскравість; a* – градація червоно-зелених тонів; b* – градація жовто-синіх тонів.

¹ НЛТУ України, м. Львів;

² ПП ТОВ "Укршпон", м. Київ

Визначальним показником, який вказує на зміну кольору поверхні досліджуваного зразка, є показник яскравості L^* , який змінюється в межах від 0 до 100, що відповідає градації кольору від чорного до білого. Із зміною показника L^* можна визначити, до якого класу кольору відносяться цю поверхню. Для класифікації кольору за цим показником застосовано класи яскравості: F0, F1, F2, які є універсальними для різних методів досліджень і впливають на ціну шпону (для F0 ціна найбільша, а для F2 – найменша) Для класу яскравості F0 значення показника L^* змінюється від 70,51 і вище. Для класу F1 – від 67,00 до 70,50, а для класу F2 – значення до 66,99. Зміни a^* і b^* вказують на зміщення тонів кольору.

Результати та їх обговорення. На основі вимірювань побудовано графічні залежності впливу параметрів процесу проварювання деревини на зміну показників кольору струганого шпону, виготовленого з неї. На рис. 1 відображено вплив температури і тривалості проварювання деревини бука на зміну яскравості L^* кольору струганого шпону. Згідно з рис. 1, з підвищенням температури від 85 °C до 90 °C і тривалості від 63 год до 71 год значення показника L^* зменшується, що вказує на зміну яскравості кольору струганого шпону від світлого до темного. Це пов'язано з кращим проникненням води у структуру деревини і, як наслідок, сильнішим забарвленням деревини водорозчинними екстрактивними речовинами, які містяться в ній.

Класу яскравості кольору F0 відповідають режими проварювання: тривалість 63 год температура від 85 до 89 °C; 64 год – 85-86 °C; 65 год – 85 °C відповідно. За зазначених режимів яскравість кольору струганого шпону є найбільшою, тобто шпон має найсвітліше забарвлення. Для класу яскравості F1 шпон за яскравістю є темнішим. Такі результати досягаються за таких режимів гідротермічного оброблення: тривалість – 64 год, температура – 86-90 °C; тривалість – 65 год, температура – 86-90 °C; тривалість 66 год, температура 85-89 °C; тривалість 67 год, температура 85-87 °C; тривалість – 68 год, температура – 85 °C. Шпон є найтемнішим і відповідає класу яскравості кольору F2 за таких параметрів проварювання: тривалість – 68 год, температура – 86-90 °C; тривалість – 69-71 год, температура від 85 до 90 °C.

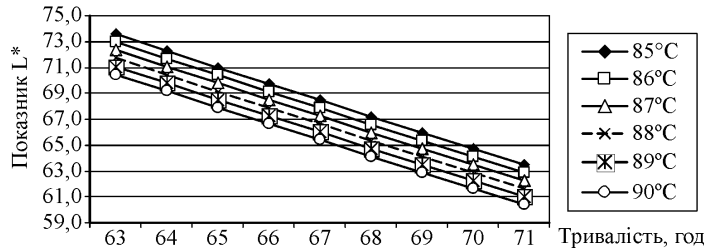


Рис. 1. Залежність зміни показника L^* для букового струганого шпону від тривалості та температури проварювання сировини

Значення параметра a^* для букового струганого шпону зі збільшенням температури проварювання зменшується, а тривалість проварювання навпаки зростає (рис. 2). При цьому тривалість проварювання має більший вплив на

показник a^* ніж температура проварювання деревини. Зокрема, у разі зміни тривалості проварювання деревини з 63 до 71 год за температури 85 °C показник a^* збільшується з 7,2 до 11,4, тоді як внаслідок зміни температури проварювання від 85 до 90 °C за тривалості 67 год – зменшується з 9,3 до 9,0. Такі зміни показника a^* зумовлюють збільшення червоних тонів у шпоні.

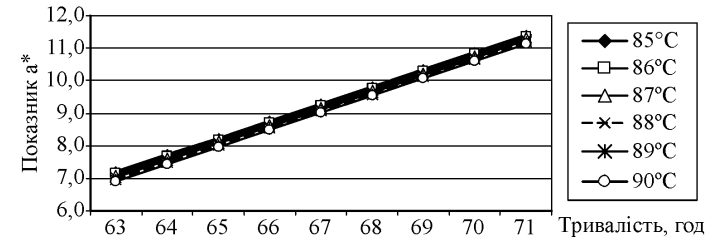


Рис. 2. Залежність зміни показника a^* для букового струганого шпону від температури та тривалості проварювання сировини

Значення параметра b^* для букового струганого шпону (рис. 3), зі збільшенням температури і тривалості проварювання деревини бука зменшується.

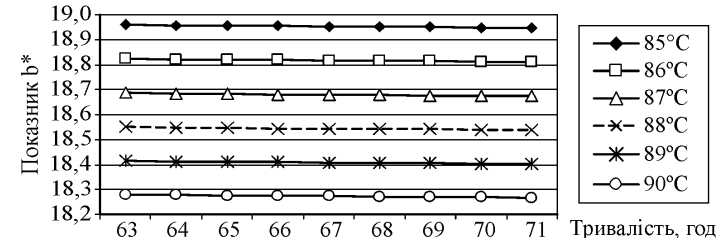


Рис. 3. Залежність зміни показника b^* для букового струганого шпону від тривалості та температури проварювання сировини

При цьому вплив тривалості проварювання на показник b^* є мінімальним. Під час зміни тривалості проварювання з 63 до 71 год різниця показників b^* становить 1 %. Температура ж проварювання чинить більший вплив на показник b^* . У разі зміни температури проварювання з 85 до 90 °C за тривалості 67 год показник b^* зменшується з 18,95 до 18,27. Обидва параметри режиму проварювання сприяють збільшенню синіх тонів у шпоні.

Висновки та узагальнення. Дослідивши вплив температури і тривалості проварювання деревини бука на показники кольору букового струганого шпону встановлено, що обидва показники режиму змінюють природний колір шпону із зменшенням яскравості та збільшенням червоного та синього тонів. При цьому на показники L^* і a^* більше впливає тривалість, а на показник b^* – температура проварювання.

Література

- Салдан Р.Й. Аналіз впливу процесу гідротермічного оброблення на властивості деревини бука / Р.Й. Салдан, І.Р. Шепелюк // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.1. – С. 140-143.
- Воробьев Г.И. Древесные породы мира. – М.: Изд-во "Лесн. пром-сть", 1982. – 352 с.

3. Серговский П.С. Гидротермическая обработка и консервирование древесины / П.С. Серговский, А.И. Рассев : учебник [для студ. ВУЗов]. – Изд. 4-ое, [перераб. и доп.]. – М. : Изд-во "Лесн. пром-сть", 1987. – 360 с.

4. Лобжанидзе Э.И. Способы увеличения выпуска суворанного шпона из древесины бука восточного / Э.И. Лобжанидзе, И.Д. Бакрадзе, В.В. Филоненко // Реферативный журнал, 1987. – № 1. – 33 с.

5. [Электронный ресурс]. – Доступный з <http://www.denitex.com.ua/wood-drying/zaschita-and-storage-timber/steaming-wood.html>.

Салдан Р.Й., Козак Р.О., Шепелюк О.О., Кузьмын О.М. Влияние процесса проваривания древесины бука на цвет струганного шпона

Исследовано влияние температуры и продолжительности проваривания древесины бука на цвет струганного шпона. Установлено, что с повышением температуры проваривания от 85 до 90 °С и продолжительности от 63 до 71 часа цвет струганного шпона становится темнее с более красным и синим тоном. Определено, что на показатели цвета L* и a* сильнее влияет продолжительность, а на показатель b* – температура проваривания.

Ключевые слова: бук, струганный шпон, проваривание, продолжительность, температура, цвет.

Saldan R.Yo., Kozak R.O., Shepelyk O.O., Kuzmyn O.M. Influence of process of boiling thoroughly of beech wood on a colour planed lead

Investigational influence of temperature and duration of boiling thoroughly of beech wood on a colour planed lead. It is set that with the increase of temperature of boiling thoroughly from 85 to 90 °C but to duration from 63 to 71 hour on colour to planed lead becomes darker with the increase of red and dark blue tones. It is found out, that on the indexes of colour of L* and a* anymore influences duration, and on the index of b* is a temperature of boiling thoroughly.

Keywords: beech, planed leads, boiling thoroughly, duration, temperature, colour.

4. ЕКОНОМІКА, ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗЯХ

УДК 336.221.24

*Проф. Т.Г. Васильців, д-р екон. наук;
магістрант А.В. Кузьменчук – Львівська КА*

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ, РЕЗЕРВИ І ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Узагальнено концептуальні підходи до класифікації видів ефективності, побудови системи показників оцінювання ефективності діяльності підприємства; визначено особливості соціальної ефективності; проаналізовано ефективність діяльності підприємства; запропоновано напрями підвищення ефективності діяльності торговельного підприємства.

Постановка проблеми. Питання розвитку та економічного зростання вітчизняних підприємств є на сьогодні невід'ємною частиною усього процесу сприяння економічному розвитку та використанню потенціалу нашої держави, покращенню її місця у міжнародному поділі праці. На сьогодні немає єдиної визнаної думки щодо визначень економічної, соціальної та соціально-економічної ефективності підприємства, що негативно впливає на методика її оцінювання. Натомість, вірно оцінена економічна ефективність є важливою передумовою подальшого існування та розвитку підприємства. Саме тому аналізування проблеми актуальне та потребує детального вивчення.

Метою дослідження є проаналізувати та узагальнити сутність соціально-економічної ефективності підприємства, методичні підходи до її оцінювання та напрями підвищення ефективності.

Важливою проблемою в економіці вітчизняних підприємств є недостатня ефективність їх діяльності в поточному періоді, зокрема через вплив внутрішніх і зовнішніх факторів. Економічна література передбачає дуже широку низку визначень поняття ефективності та її підвидів. Так, на погляд М. Афанасьєва, в загальному розумінні ефектом вважають досягнутий результат у матеріальному, грошовому, соціальному вираженні. Економічний ефект визначають перевищенням вартісної оцінки результатів діяльності (програм, проектів) над вартісною оцінкою витрат, які з нею пов'язані, тобто є абсолютним показником [1, с. 67].

Утім, Н. Гавкалова визначення ефекту та ефективності трактує як економічний ефект, що характеризує результат, наслідок зміни певного стану об'єкта під впливом зовнішнього або внутрішнього фактора. Це приріст будь-якої змінної (тобто різниці між її попереднім та наступним значенням) [3, с. 202]. Економічна ефективність характеризує співвідношення ефекту (результату) і витрат (ресурсів).

Додамо, що розрізняють такі види ефективності:

- 1) залежно від сфери застосування виділяють такі види ефективності:
 - економічна (результат, що приводить до заощаджень трудових, матеріальних, природних ресурсів або що дає змогу збільшити продукування засобів виробництва, предметів споживання й послуг, що одержують вартісну оцінку);